

1 Nikita Mininist sai 1652. aastal 7. Venemaa patriarh. Tema algatusel üritati vene õigeusu kombestik ja pühakirjad ühtlustada kreeka õigeusu omadega. Reformist keeldujatest said vanausulised, patriarh ise aga läks tsaariga tülli, tagandati 1666. aastal ametist ja saadeti lihtsa mungana kloostrisse. **Mis oli tema patriarhinimi?** Täpselt sama nime kannab üks Jaapani tuntumatest kodu- ja profielektronika firmadest.

2 Abraham Lincolni ja John Kennedy elukäigus on leitud palju kokkulangevusi. Üks valiti esindajatekotta 1846 ja presidendiks 1860, teine – 1946 ja 1960. Lincoln mõrvati Fordi-nimelises teatris, Kennedy – Fordi autos. Lincolni sekretär nimega Kennedy hoiatas teda teatrisse minemas, Kennedy sekretär Lincoln hoiatas presidenti Dallasesse sõitmast. Mõrvar Booth pidi minema teatrist kaubamajja, mõrvar Oswald oli teel kaubamajast teatrisse. Meid huvitavad aga asepresidendid, tapetud presidentide järglased. Üks oli sündinud 1808, teine – 1908. Mõlemad kandsid sama perekonnanime. **Mis perekonnanimi?**

3 Pildil vasakul tõstab klaasi Lennart Meri.
Kes on paremal?

4 **Mis nime** kandis Saksamaa sõjaline operatsioon suvel 1941, mille käigus tungiti kallale NSV Liidule? Sellest sai alguse Suureks Isamaasõjaks nimetatud sõda. Küsitav nimi on pärit sõjakalt Saksa keisrilt, kes suurema osa oma vaitsusajast pidas sõdu Itaalias ning teel III ristsõtta uppus Türgis Salephi jõkke. Sama hüüdnime kandis Türgi admiral Hayreddin, kes XVI sajandil kindlustas Ottomani impeeriumile ülemvõimu Vahemerel.

5 See Eesti partei kannab alates 2012 Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna nime. Partei asutati juunis 2000, Riigikogu valimistel 2003 ja 2007 koguti vastavalt 13 ja 7 % häältest, liikmete arv ulatus hiilgeajal 8600-ni, lisaks 3000-liikmeline noortekogu. Viimased kolm esimeest enne ümbernimetamist olid Juhan Aare, Andrus Blok ja Margo Miljand. Uuele nimele vaatamata Riigikogus seda parteid praegu pole ja kohalikel valimistel polnud nende nimekirjadel samuti edu. Kõrval on erakonna embleem enne 2012. aastat. **Mis erakond?**

6 Viimastel päevadel seoses Tallinkiga on meedias esinenud ametimees Henn Pärn. Muuhulgas peaks ta olema tuntud aktiivsematele õpetajatele. Selle ameti missiooniks on sotsiaalse stabiilsuse tagamine Eesti Vabariigis läbi kollektiivsete töötulide ennetamise ja lahenduste pakkumise töötüli osapooltele. **Mis ametit peab Henn Pärn?**

7 Pildil on 18. juunil 1949 sündinud kaksikud, kes on poolteise aasta jooksul (2006-2007) olnud ühe riigi presidendiks ja peaministriks. **Mis riik?**

8 See sõda toimus 22. septembrist 1980 kuni 20. augustini 1988 kahe naaberriigi vahel. Sõja üheks ajendiks oli vaidlus piirijõe Shatt al-Arab ehk Arvand Rud üle. Sõjas hukkunute arv kõigub eri hinnangutes 300 tuhande ja 1 miljoni vahel. Riikide piirid sõja tulemusena ei muutunud. Mõlemad pooled kuulutasid end sõja võitjaks. **Millised riigid sõdisid?**

Kuni 1994 seisis tema passis (eestipäraselt) "Konstantin, endine *** kuningas". Siis nõudis uus seadus, et endine kuningas võtaks endale perekonnanime. Konstantin keeldus, öeldes, et tema perekonnal ei ole nime. Siiani reisib ta vabalt, kasutades Taani diplomaatilist passi. Tema abikaasa Anne-Marie on muide Taani kuninga Frederik IX tütar. **Mis riigi kuningas oli Konstantin?** Pildil on ta koos Inglismaa kuninganna Elizabeth II-ga.

10 9. märtsil 1974 andis Jaapani armee erumajor Yoshimi Taniguchi Filipiinidel viibivale leitnant Hiroo Onodale käsu. Iseenesest ei ole selles ju midagi erilist, et kõrgem ohvitser annab alluvale käsu, kuid see sündmus osutus ajalooliseks. Onoda oli nimelt viimane jaapanlane, kes sellise käsu sai (ja selle ka vastuvaidlematult täitis). **Milline see käsk oli?** Onoda sai Jaapanis paugupealt kuulsaks, üllitas hiljem mälestusteraamatu ja suri hiljuti (12 päeva tagasi) Tokyos.

11

2012 detsembris teatas küsitav riik, et äsja „avastatud“ uus mägi – 5,1 m üle merepinna kõrguv Mount Villingil – on palju kõrgem kui riigi senine kõrgeim tipp (2,4 m)! Uue „mäe“ otsa korraldatakse matku ning tipu vallutajatele väljastatakse ka vastav sertifikaat. Pärast seda avastust kuulub maailma madalaima riigi au Tuvalule. Näete riigi lippu ja õhuvaadet. Saari on kaardil kokku 1192, need moodustavad 26 atolle. **Mis riik?**

12

Sel pildil on loodusuurija Ernst Haeckel kujutanud ühe röövloomade seltsi mõnda esindajat. Eestipärane nimi on liitsõna „meri***“, kus tärnide asemel on ühe lille nimi. Ladinakeelne nimi tuleneb sõnast „kii“, samast sõnatüvest on saanud nime ka üks radioaktiivne metall (järjenumbriga 89). **Mis loom?** Vastata võib nii eesti kui ladina keeles.

13

Saksa keemikud Gerhard Schrader, Otto Ambros, Gerhard Ritter ja Christian van der Linde sünteesisid 1938. aastal taimekaitseks mõeldud mürkgaasi, mis aga peatselt keemiarelvana kasutusele võeti. Gaasi nimi tuletati nendesamade keemikute nimedest. Gaas on arvatud massihävitusrelvade hulka ning selle valmistamine ja säilitamine on keelatud. Ometi on seda ikka kasutatud, nii näiteks 1995. aastal usulahu Aum Shinrikyo korraldatud gaasirünnakutes Tokyo metros. **Mis gaas?**

14

*** koer on üleni valge, *** kass aga sinakashalli karvaga. Hiinas elavat isegi sinaka karva ja tumehallide triipudega *** tiiger. *** kassi puhul pole muide tegu kindla tõuga, vaid nii nimetatakse seda värvi kasse tõust olenemata. **Milline Euroopa riik tuleks kirjutada tärnide asemele – üks ja sama kõigile?**

15

See 3000 elanikuga linn on oma nime saanud rootsikeelsest sõnast, mis tähendab „võsaorgu“. Läbi linna voolab 11 km pikkune Nuutri jõgi. Asulat on mainitud juba 1564. aastal, kasvama hakkas see aastast 1830, kui hakkas tööle riidevabrik. **Mis linn?**

- 16** Airavata on valget värvi loom, kes kannab hindude äikesejumalat, igavesti noort Indrat. Loom oli 1893-1975 kujutatud Laose lipul, seal oli tal kolm pead. Teda kujutatakse ka 5 või 33 peaga. See loom on olemas ka tegelikult, Carl Linné kasutas selle liigi kirjeldamiseks kunstnik Rembrandti tehtud joonistusi. Rembrandti pildid olid tehtud 1637. aastal Amsterdamsis, kuhu see loom oli rahvale vaatamiseks toodud. **Mis loom?**
- 17** Lolland on ühe Euroopa riigi suuruselt neljas saar, 1243 km² suurune. Eestis oleks ta suuruselt teine, veidi Hiiumaast suurem. Aastaks 2021 on kavas rajada tunnel Lollandi ja naaberriigile kuuluva Fehmarni saare vahele, saari lahutava 18 km laiuse väina alla. **Mis riigile kuulub Lolland?**
- 18** Küsimus on võetud väljaandest „Ronk“, nr. 6/1926.
„Kes ilusat walget pesu tahab saada, lõigaku terwe *** ehk pool, kui pesu vähem, ühes koorega tükkideks ja lisagu need pasukatlasse keedetawa pesu juure. See lihtne wahend on mitte ainult täiesti kahjutu, waid ka kõige parem abinõu laitmatult walge pesu saawutamiseks. Pealegi kõrwaldab ta mõned plekid pesust.“
Mis sõna tuleb kirjutada kolme täрни asemele?
- 19** **Kes on raskeim lennuvõimeline lind?** Nad elutsevad Loode-Aafrikas, Euroopa ja Aasia mägisteppides. Kui olete näinud “Helisevat muusikat”, peaks olema lihtsam vastata.

- 20** “Geniaalsuse ja lolluse vahe on see, et geniaalsusel on omad piirid. ... Lõpmatud on vaid maailmaruum ja inimlik rumalus, seejuures on mul kahtlused esimese lõpmatuse suhtes.” **Kes on see geenius, maailmaruumi lõpmatuses kahtleja?** Tema mõtted ja teadustööd muutsid inimkonna ettekujutust nii maailmaruumist kui lõpmatusest tublisti. Nobeli preemia sai ta 1921. aastal töö eest, mis seletas ära fotoefekti tekkimise põhjuse.

- 21 Jaapani vormelisõitja Aguri *** jõudis 1990 Jaapani GP-l 3. kohale, tuntuks sai ta vast F1 meeskonna Super Aguri F1 omanikuna. Küsime tema perekonnanime. See langeb kokku autofirma nimega, mille üht tüüpilist esindajat siin näete. **Mis nimi (autofirma)?**

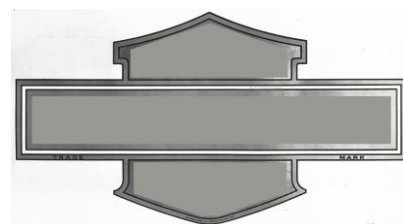
- 22 See pisut rumala kõlaga prantsuskeelne sõna tähistab nii kõrge seljatoega diivanit kui väikest võileiba, mille saab tervelt suhu pista. **Mis sõna?**

- 23 Mis on nende kolme venna perekonnanimi?

- 24 Pebble on 2012. aastal Eric Migicovsky poolt loodud toode, mis sai teoks tänu Kickstarteri kaudu finantseerimisele. Ligi 69 000 investorit üle maailma kandsid interneti kaudu kokku 10,3 miljonit dollarit. Toote müük algas jaanuaris 2013, aasta lõpuks oli neid müüdnud ligi 200 000, tüki hinnaks üldjuhul 150 dollarit. **Mis on Pebble?**

- 25 Näete ühe sõiduvahendeid tootva firma logo, tõi küll, ilma kirjadeta. Firma tähistas mullu oma 110. sünnipäeva, sel puhul õnnistas Roomas Peetri platsile kogunenud sõidukeid paavst Franciscus isiklikult. Firma motoks on "American By Birth. Rebel By Choice"? **Mis firma?**

26

See võistlus kulges Londoni OM-I 2012 põnevalt. Sakslased Björn Otto ja Raphael Holzdeppe juhtisid, kuid lõpuks sai ikkagi olümpiarekordiga võidu prantslane Renaud Lavillenie, kahekordne Euroopa meister ja 2012 sise-MM-i võitja (pildil). **Mis spordiala?**

27

93 riiki on olümpiamängudelt saanud vähemalt ühe kulla. Ilma kullata riikidest on kõige rohkem olümpiamedaleid ühel 99 miljoni elanikuga riigil – kaks hõbedat ja seitse pronksi. Hõbedad on võitnud Anthony Villanueva ja Mansueto Velasco, mõlemad poksijad. Ka seitsmest pronksist kolm kuuluvad poksijatele. Esimese troopikariigina jõuti 1972. aastal taliolümpiale. Palav on selles riigis tõesti, Tawi-Tawi saared (riigi lõunapoolseim osa) ulatuvad 5. põhjalaiuskraadini. **Mis riik?**

28

Mis firma lumelaud on pildil? Samalt firmalt aastast 1964 pärinevad maailma esimesed plastsuusad. Firma nimi tähendab eesti keeles „ööbik“.

29

Näete ekraanipilti ühest telefonimängust. Märtsis 2013 sai sellest populaarseim Facebookis mängitav mäng. **Mis nime mäng kannab?**

30

Chicago linna spordivõistkondadest on hästi tuntud korvpallimeeskond Chicago Bulls ja jäähokit mängiv Chicago Black Hawks. Aga **mis nime kannab** Chicago (euroopa) jalgpalli meeskond? See 4-täheline ingliskeelne sõna viitab otseselt ühele linnas 1871. aastal toimunud sündmusele. Jalgpalliklubi asutati 8. oktoobril 1997, päeval, mil sündmuse algusest möödus 126 aastat.

- 31 Kevadel peaks Eesti kinodesse jõudma mängufilm “Maastik mitme kuuga”. Film portreerib hullumise-eelset plahvatuslikku seisundit, kus inimene ei leia enam vahendeid eluga kontakti saamiseks. Film ei ole aga sugugi muserdav, vaid pakub oma absurdsete olukordade ja ootamatute üleminekutega ka koomilisi äratundmisi. Stsenarist ja režissöör on tuntud kunstnik, kellele see on esimene täispikk mängufilm. Pildil on kunstnik elus ja omaenda tehtud maalil. Teisel pildil näete teda ratastoolis hapnikutoru otsas. **Kes?**

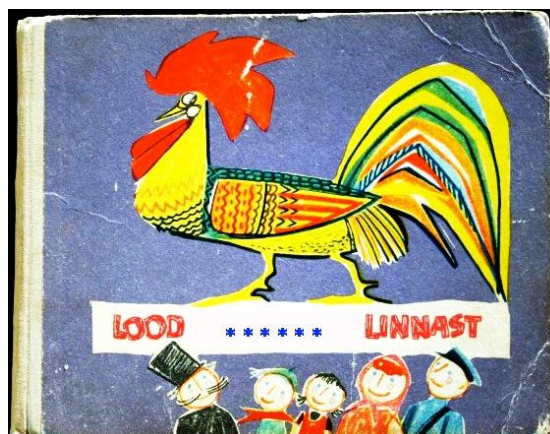

- 32 Näete kunstnik Tõnu Kuke loodud logo ühele Eesti kultuuriasutusele. **Nimetage:**

- **see liitsõna**, mis logol on asendatud tärnidega;
- **linn**, kus see asutus tegutseb.

- 33 See on ühe raamatu 1965. aasta esmatrüki kaanepilt. Raamatu on kirjutanud Robert Vaidlo. Linna nimi raamatu pealkirjas on asendatud tärnidega. **Kuidas on linna nimi?**

- 34 “Noored tüdrukud armastavad ju nukke, koeri, kassegi, kui pole veel meest, keda armastada, ja kui naine jääb vanaks, nii et meeste armastust enam kuskilt võtta ei ole, siis hakkab ta jällegi koeri ja kasse armastama, sest et armastama peab.” Nii on kirjutanud üks Eesti kirjanik oma 1934. aastal ilmunud romaanis. Romaani sisu lühidalt: vaene maaneiu on äsja lõpetanud keskkooli. Ta alustab tagajärjetult linnas töö otsimist ja satub lõpuks rikka äriemehe küüsi, kes palkab ta omale teenijaks. Hiljem sõlmib ärimees neiuga lühiajalise abielu. **Kes on kirjanik?**

- 35 Selle bändi ammu kavandatud kontsertfilm *Through the Never* nägi lõpuks ilmavalgust sügisel 2013. Peategelaseks on lavapoiss Trip, keda mängib Dane DeHaan (pildil). Filmi pealkiri on pärit bändi enda nime kandva albumi 7. loolt. See 1991. aastal ilmunud album on kaanevärvi järgi tuntud ka kui *The Black Album*. **Mis bänd?**

36

Kõik need kuus meest kannavad sama perekonnanime. Neli keskmist on lausa vennad. Üht neist peaks tegelikult näitama ajaloo plokis, kuna ta on maailma ajalugu väga oluliselt mõjutanud. **Mis on nende perekonnanimi?**

37

Sarja peategelane on noor Belgia ajakirjanik, kes rändab mitmel pool maailmas ja satub erinevatesse seiklustesse. Teda saadab valge foksterjer Milou, enamikes raamatutes on ka juhurdlikud siami kaksikutest politseinikud Dupond ja Dupont. Hiljem saab üheks peategelaseks professor Päevalill. Kahes albumis on tegelaseks eestlasest lennukipiloot, kelle nimi on originaalraamatutes Piotr Szut. **Kuidas on peategelase nimi?**

38

Kes on see Kunstiakadeemias nahakunstnikuks ja Viljandis näitlejaks õppinud tütarlaps?

39

2010. aasta üheks parimaks filmiks tunnistasid kriitikud David Fincheri lavastatud draama *The Social Network*. Filmis mängivad teiste hulgas Andrew Garfield (Eduardo Saverini osa) ja Justin Timberlake (Sean Parkeri osa). Peaosalist mängib Jesse Eisenberg (pildil) ja selleks on üks 14. mail 1984 sündinud reaalne, üle kogu maailma tuntud isik. **Keda kehastab Eisenberg?**

40

Pildil on üks 1906 ehitatud, 1944 põlenud ja 1958 lammutatud ehitis. **Mis linnas see asus?**

Vastused

1	Nikon	21	Suzuki
2	Johnson	22	kanapee
3	Boriss Jeltsin	23	Piho
4	Barbarossa	24	(käe)kell, <i>smartwatch</i>
5	(Eestimaa) Rahvaliit	25	Harley Davidson
6	riiklik lepitaja	26	teivashüpe
7	Poola	27	Filipiinid
8	Iraak ja Iraan	28	Rossignol
9	Kreeka	29	Candy Crush
10	lõpetada sõjategevus!	30	Fire (tulekahju)
11	Maldiivid	31	Jaan Toomik
12	meriroos (merinelk, aktiinia)	32	pärimusmuusika (Viljandi)
13	sariin	33	Kukeleegua
14	Malta	34	A.H.Tammsaare
15	Kärdla	35	Metallica
16	elevant	36	Marx
17	Taani	37	Tintin
18	sidrun	38	Marilyn Jurman
19	trapp	39	Mark Zuckerberg
20	Albert Einstein	40	Tartu (teater "Vanemuine")

Küsimused: Arko Olesk, Aare Olander, Indrek Salis, Jevgeni Nurmla, Indrek Paavle, Sven Oidjärv